

Cockroach Family :ครอบครัวแมลงสาบ

เพราะอยากนำเสนอให้เด็ก ๆ หรือคนทั่วไปตระหนักว่า หากเราทานอาหารเหลือจะเป็นมลภาวะ ส่งผลให้มีแมลงสาบ หรือมดมากัดกินอาหารที่เหลือทิ้งไว้ ทำให้ห้องสกปรก โดยใช้แมลงสาบเป็นตัวดำเนินเรื่อง เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นตามมา หากมนุษย์ละเลยการทานอาหารให้หมดจาน จึงเป็นแนวคิดให้ นายประชา จำปาบุรี บัณฑิตสาขาแอนิเมชัน คณะศิลปะสื่อและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปัจจุบันทำงานอยู่ที่ทรูดีจิตอลพลัส ผลิตแอนิเมชันเพื่อสังคมที่มีชื่อว่า Cockroach Family : ครอบครัวแมลงสาบ

จุดเริ่มต้นครอบครัวแมลงสาบ

ประชาบอกว่าแนวคิดเกิดขึ้นเมื่อ 2-3 ปีที่แล้วได้ผลิตผลงานชิ้นนี้เพื่อนำส่งเข้าประกวดโครงการของมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อม ในหัวข้อ “กินข้าวหมดจาน กินน้ำหมดแก้ว” จึงนำโจทย์นั้นมาตีความว่าจะทำอย่างไรให้คนกินข้าวให้หมดจาน และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าที่สุด ระหว่างคิดคอนเซ็ปต์งานก็คิดว่าคนส่วนใหญ่คงเน้นไปที่เรื่อง “จิตสำนึก” ซึ่งเป็นเรื่องไกลตัว หลายคนอาจจะไม่เข้าใจ เราเลยตีความเป็นเรื่องสิ่งแวดล้อมแทน โดยนำเสนอว่า ถ้าเรากินไม่หมดจะทำให้เกิดความหมักหมมของมลภาวะ เกิดเป็นพาหะนำเชื้อโรคเข้ามา โดยใช้ “แมลงสาบ” เป็นสื่อกลาง

“ใช้เวลาทำงานชิ้นนี้ 5 วัน ตอนนั้นผมเพิ่งเรียนจบใหม่ๆ ต้องพยายามหาเงินมาจ่ายค่าห้อง ผมมองว่างานตัวไหนที่สามารถได้เงินรางวัลก่อนสิ้นเดือน ก็เห็นการประกวดโครงการนี้ที่ใกล้จะหมดเขตแล้ว เหลืออีก 5 วันเหมือนกัน ซึ่งตรงกับเวลาที่ผมว่างไว้พอดี จึงเริ่มออกแบบคาแรคเตอร์ โมเดล링 วางสตอรี่บอร์ด ทำทุกอย่างจนถึงตัดต่อ ลงเสียงเอง จนเสร็จภายใน 5 วันพอดี”

ประชาบอกว่า กว่าจะงานจะเสร็จตามที่กำหนดไว้ก็แทบแย่เหมือนกัน เพราะมีปัญหาอุปสรรคมากมาย เช่นหมดเขตรับสมัครแล้ว แต่งานเรายังไม่เสร็จเลย ก็มานั่งคิดเหมือนกันว่าจะทำต่อดีไหม หรือว่าไม่ส่งดี แต่สุดท้ายแล้วเราก็ผ่านข้อจำกัดเหล่านั้นมาได้ เราคิดว่างานนี้เราไม่ได้เพื่อเอาเงินอย่างเดียว แต่งานนี้เป็นเหมือนลูกของเราเรามีลูกแล้วเราก็อยากให้ลูกของเราคลอออกมาเป็นตัวเป็นตนเป็นเรื่องราวให้คนอื่น ๆ ได้ดู เราก็อยากให้เขาได้ดิบได้ดีด้วย แต่ตอนที่ส่งผลงานก็ไม่ได้รางวัลอะไรกลับมาเลย ไม่เข้ารอบด้วย แต่ผมก็ไม่อยากทิ้งมันไป เพราะเราทำมันออกมาแล้วก็อยากจะส่งผลงานชิ้นนี้ให้กับงานอื่นๆ ด้วย พอได้เห็นโครงการประกวดผลงานแอนิเมชันเพื่อสังคม “Thailand Animator Festival # 2” ที่ไม่จำกัดหัวข้อผลงาน ก็เลยมองว่าไหนๆ เราก็ทำผลงานตัวนี้ออกมาแล้ว ถึงแม้ว่ามันจะเป็นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ก็ตาม ก็อยากจะส่งผลงานมาเพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่ามันมีค่า ถึงแม้ว่าจะไม่ได้รางวัลจากเวทีที่แล้วก็ตาม

“จริงๆ แล้วเรารู้จักโครงการนี้มาตั้งแต่เมื่อปีที่แล้ว เห็นว่ามีผลงานเด่นๆ เยอะมาก ผมเลยอยากพิสูจน์ให้เห็นว่า งานเราก็แจ่มเหมือนกัน ผมว่าแอนิเมชันเป็นสื่อหนึ่งที่ช่วยนำเสนอในเรื่องของความคิดให้ผู้ชมได้รับรู้ ผมมองว่าสิ่งนี้มันจะช่วยสะท้อนเกี่ยวกับสังคมได้ด้วย”

ประชา เล่าต่อว่า สำหรับเทคนิคที่ใช้ในเรื่องนี้ จะเป็นเทคนิค 2D ผสม 3D โดยให้ตัวละครหลักคือแมลงสาบทั้ง 2 ตัวเป็น 3D แต่ในส่วนของฉากหรืออื่น ๆ จะออกแบบให้เป็น 2D ใช้วิธีการเพนท์ จากนั้นนำมารวมกันเป็นงานชิ้นนี้ออกมา ซึ่งจริงๆ แล้วงาน 2D และ 3D สามารถนำมารวมกันได้ ไม่จำกัดว่าเราจะต้องทำอย่างไรอย่างหนึ่ง ไม่ใช่แค่ 2D หรือ 3D อย่างเดียว อย่างงานภาพยนตร์ก็สามารถนำมารวมกันได้ หรือว่ามีสติกวีดิโอ Stop motion ก็ได้ ทุกอย่างมันเป็นภาพรวม เรามองให้เป็นภาพรวมใหญ่ๆ แล้วขึ้นอยู่กับเราว่าจะมาประยุกต์ใช้กับอะไร

“สำหรับโครงการที่ส่งเข้าประกวดนั้น ผมคิดว่าผมตั้งใจผิด เพราะคิดว่าเป็นมีเดียและเห็นว่ามีแอนิเมชันด้วย แต่ผลงานที่เข้ารอบส่วนใหญ่จะเป็นผลงานประเภทอินโฟกราฟิกคือ การนำข้อมูลมาอธิบายว่า กินข้าวไม่หมดจานเป็นอย่างไรมาอธิบายความหมายอีกที แต่ผมกลับไปตีความผ่านการดำเนินเรื่อง กรรมการเลยไม่ค่อยเข้าใจว่าเท่าไร”

แต่ในที่สุดผลงานของประชา ก็ผ่านเข้าสู่รอบ 10 ทีมสุดท้ายและได้มีโอกาสเข้าค่ายเรียนรู้ หากถามว่าได้เรียนรู้อะไรจากค่ายนี้ ประชาบอกว่า ตัดสินใจไม่ถูก เพราะทุกอย่างต่างก็มีความสำคัญด้วยกันทั้งสิ้น เปรียบเทียบกันยาก ประทับใจทั้งในส่วนของพี่ๆ ที่มาให้ความรู้ในเรื่องของการเขียนบท การนำเสนอสิ่งที่เราต้องการนำเสนอให้ผู้ชมรับรู้ การดำเนินเรื่อง แม้ว่าบทเราจะดีแค่ไหน แต่ถ้าสิ่งที่เรานำเสนอนั้นมันไม่ตอบโจทย์งานเราก็จบอยู่แค่นั้น ซึ่งมันเป็นเรื่องยากที่เราจะหาอะไรให้คนดูเขาดูเรื่องของเราแล้วเข้าใจในสิ่งที่เราต้องการนำเสนอ ซึ่งจะเห็นว่าทั้งสองอย่างนี้ต่างก็สำคัญเท่าๆ กัน จนแทบจะแยกออกจากกันไม่ได้เลย

รับผิดชอบในสิ่งที่เลือก

ประชาบอกว่า ครอบครัวจะไม่บังคับลูกว่าจะต้องเป็นอย่างไรที่ตัวเองต้องการ แต่เขาจะให้เรารับผิดชอบในสิ่งที่เราเลือกตัดสินใจ ซึ่งเราก็รับผิดชอบในสิ่งที่เลือกเต็มความสามารถ ด้วยการหาเงินเรียนเองโดยเฉพาะค่ากินอยู่ หากจบมาไม่มีงานทำเราก็ต้องพยายามดิ้นรน เพื่อให้ตัวเองมีงานมีเงิน เพราะเราเลือกเดินทางมาเส้นนี้แล้ว

“ครอบครัวผมไม่ได้มีฐานะอะไร ที่บ้านก็ทำไร่นารับจ้างทั่วไป ผมเองก็ไม่เคยไปเรียนพิเศษเลย พอเปิดเทอมก็ไปรับจ้างทำงานพิเศษ หรือไม่ก็ไปเป็นกรรมกรช่วยพ่อแม่ ผมเข้ากรุงเทพฯ ตั้งแต่ ม.1 - 2 มาทำงานคนเดียว ขอทำงานตามร้านอาหาร เห็นเขาขึ้นป้ายประกาศรับสมัครงานที่ไหนผมไปหมด พอเปิดเทอมก็กลับมาเรียนตามปกติ ตอนนั้นยังไม่มีเป้าหมายอะไรชัดเจน ทำงานไปเรื่อยๆ หาเงินอย่างเดียว ตอนจบ ม.3 ก็คิดว่าจะไม่เรียนต่อ จะทำงานอย่างเดียว เพราะทำงานไปเรียนไปมันค่อนข้างเหนื่อย อยากทำงานมากกว่า ที่ผ่านมาก็

มีพี่ๆ หลายคนอยากจะจ้างต่อ แต่เพราะว่าเราต้องกลับมาเรียน มันก็เลยขาดตอน บางทีเสนอเงินเดือนให้หลายหมื่นเลย ต่อให้เรียนมหาวิทยาลัยก็ไม่ได้เงินเดือนเท่านี้ ตอนนั้นวางแผนไว้ว่าจะไม่เรียน ม.ปลายแล้ว วางอนาคตไว้สวยหรูมาก แต่พ่อแม่ขอให้เรียนจบ ม.6 ก่อน ผมก็เลยกลับมาสอบ ตั้งแต่นั้นมาก็ตั้งใจเรียนและทำงานไปพร้อมกัน”

ประชาชนบอกต่อว่า ด้วยความที่อยากได้งานที่มั่นคง เลยเลือกเรียนทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ กอปรกับตอนนั้นสนใจเรื่องคอมพิวเตอร์ด้วย เวลาไปทำงานข้างนอกก็ทำที่ร้านคอมพิวเตอร์ แอบถามเขาว่าโปรแกรมนี้เป็นอย่างไร แล้วก็มีส่วนที่เขาเปิดรับสมัครสอบเข้าแข่งขันโอลิมปิกคอมพิวเตอร์ ตอนแรกจะไปสมัครสอบก็ไม่มีเงินเหมือนกันแต่อาจารย์ก็ออกเงินให้ เพราะท่านเห็นว่าเราชอบคอมพิวเตอร์ ผลปรากฏว่าได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ ทำให้ได้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนโค้ด (Coding) เขียนโปรแกรมมา ตอนอยู่ชั้น ม. 5 ก็ได้ไปทำงานเกี่ยวกับกล่องวงจรปิด เซิร์ฟเวอร์ เดินสาย Lan ให้กับบริษัทกันตนา ซึ่งตอนนั้นเขาเพิ่งทำแอนิเมชันทำเรื่องก้านกล้วย พอได้เห็นเท่านั้น เราชู๊สึกว่าเราชอบมาก มันเป็นความฝันตั้งแต่เด็ก

“ตอนเด็กๆ ผมดูการ์ตูนแต่ไม่รู้ว่าเขาทำกันอย่างไร คิดว่าการ์ตูนเป็นสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งบนโลกใบนี้ แต่เราไม่รู้ว่าเขาไปเอาตัวนี้มาได้ยังไง พอมาเห็นเบื้องหลังก็รู้ว่าเขาทำอย่างนี้หรือ มันเป็นเรื่องที่เราชอบ แต่ว่าเราไม่เคยรู้เลย แต่เพราะความอยากรู้อยากเห็น ผมก็เลยถามพี่ที่เขาออกแบบว่า ผมสนใจงานนี้มาก อยากทำ ผมต้องทำอะไร พี่เขาก็แนะนำผมมาว่าให้เรียนให้จบก่อน ผมเลยถามเขาต่อว่า ถ้าผมสนใจผมต้องไปเรียนอะไรยังไงต่อ เขาบอกว่าไม่ต้องเรียนก็ได้ เพราะพี่เขาเองก็จบสถาปัตย์มา ตอนนั้นมันไม่มีคณะที่สอนด้านแอนิเมชัน ตอนนั้นผมก็ตั้งใจไปไว้แล้วว่าจะไปเรียนสถาปัตย์ เพราะอยากมาทำงานทางด้านนี้”

เมื่อกลับมาเรียนต่อในชั้น ม.5 จึงใช้เวลาที่เหลือฝึกวาดรูป แต่เราก็อวดรูปไม่ค่อยเก่ง คิดว่าคงสอบเข้าสถาปัตย์ไม่ได้แน่ๆ พอถึงช่วงนั้นมีคณะแอนิเมชันเปิดขึ้นแล้ว แต่บางคนก็รู้ว่ามันคืออะไร แล้วเกี่ยวกับแอนิเมชันอย่างไร เราก็ไปเปิดดูเห็นว่ามิมหาวิทยาลัยศิลปากรเปิดอยู่ มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เองก็เพิ่งเปิดได้ไม่นาน ผมก็สอบเข้าทุกที่เลย ปรากฏว่าสอบติด ม.ศิลปากร และ ม.เชียงใหม่ สุดท้ายเลือกเรียนที่ ม.เชียงใหม่ เพราะชอบบรรยากาศด้วย เพราะคิดว่าถ้าเราอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี มันก็จะช่วยให้เรามีความคิดที่ดีออกมาด้วย

ประชาชนเล่าว่า ที่มหาวิทยาลัยสอนทุกอย่าง ตั้งแต่แอนิเมชัน การเขียนบท ทุกอย่างที่อยู่ในวงการมีเดียทำให้เรามองเห็นภาพรวมได้ สุดท้ายเราค่อยมาเจาะลงในสิ่งที่เราสนใจอีกที โดยอาจจะหาความรู้เพิ่มเติม หรือสอบถามอาจารย์ที่สอนก็ได้ ตอนนั้นเราเป็นเด็กโปรแกรมมิ่ง อาจารย์เห็นว่าเราเขียนโปรแกรมได้ เป็นเด็กโอลิมปิกคอมพิวเตอร์ เขาก็จะให้เราทำเรื่องโปรแกรมอย่างเดียว ยังไม่ได้วาดรูปอะไร พอขึ้นเทอมสองจึงได้เรียนวาดรูป ตอนนั้นแหละเราตั้งใจจะฝึกให้เต็มที่ ก็ไปเรียนวาดรูปมาก่อน จากแต่ก่อนวาดไม่ได้ก็พยายามตีวงกลม สุดท้ายก็มาเรียนด้านกราฟิก แต่ก็ยังไม่ถึงงานด้านโปรแกรมมิ่งเท่าไร //